NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj **X.** V saboto 22. maja (pozňoživna) 1852. *List* **41.**

Poskušnja noviga v nasih krajih celò malo znaniga poljskiga in drujiga kmetovavskiga orodja.

(Dalje.)

13. Manjši in večji vertne grablje, s kterimi se grêde naglo poravnajo, zobje so vsi železni.

14. Večji in manjši vertne grablje po ravnih gredah žlebke napraviti, po kterih se lepo v versto zna sejati ali saditi, pozneje pa tudi ž njimi prisipati.

15. Švabski in češki cepci skozi in skozi debeli, zatorej dosti težji memo krajnskih.

16. Kôsa z grabljami za žito kositi.

17. Nova pinja od do sedaj rabljenih popolnama razločna, v kteri se s točnim zibanjem sirovo maslo iz mleka odloči.

18. Majhna lopatica za vertni sadež zelje, peso itd. presajati.

19. Lopata za sadno in gojzdno drevjiče presajati, enaka navadni, samo da je močnejši in da so stranice nekoljko v kolobar zavihane.

20. Valjar s sedežem, na kteriga se po potrebi valjar težeji in tečniši napraviti, delavec zna vsesti.

21. Angleška truga (škoporeznica) za slamo, pa tudi zgolj deteljo ali senó rezati, vsa železna; namesto vilic vlečeta dva rocasta valjarja za rezanje vloženo klajo pod nož; namesto kôse pri naši navadni trugi, pa režeta dva noža priterjena kolesu, ktero škoporeznik lahko okoli goni. Naredba teška in draga.

22. Reporeznica, tudi repji volk (Rübenwolf) imenovan, že davno znana in močno rabljena velika mašina, zdrobiti repo, péso in kavlje živini v klajo namenjene.

23. Angleški mlin ali drobač, mleti ovès, turšico (debelačo) ali sočivje namenjeno za klajo živini. Popolnama iz železa zdelan, naredba draga in teška.

24. Angleški drobač streti žita ali drobno sočivje, namenjeno za živinsko klajo, zlo enak poprejšnimu.

25. Angleški šteklačar, ječmenove resine čisto odpraviti, brez ga šteklati. Naredba ni ravno teška, tudi ne sile draga.

26. Angleški drobač za preše zdrobiti, preden v mlin pridejo. Je zlo podoben reporeznici, razun verhajne truge, kteraje pri drobniku ožji.

27. Burgarja lušivnica za turšico lušiti, močno znana in rabljena mašina. Naredba lahka in ne draga. (Dalje sledi.)

Vodíla k sreči in blagostanju,
za mestjane in kmetovavce.

(Dalje.)

7. *Majhen dobiček, ki ti pogostoma dohaja, je bolji in mora se veliko več obrajtati, kakor velik dobiček, ki te le redkoma doletí.* To je imenitno vodílo bilo po celim svetu zavolj neizmerniga bogastva slovečih tergovcov, bratov Rothschildov. Ako za kakšino opravilo ali za rabo čezmerin dobiček doseči hočeš, za prihodnje si slabo postelješ; kajti kdor ti je previsoko plačilo odrajtati moral in to potlej spozna, ne bode, če se le more ogniti, drugobart od tebe ničesar imeti ali kupiti želel. — Kdor svoje zemljiša hoče dobro u najem dati, naj jih dá za primerno najemšino, to je, za tako, ktera je u primeri z obrestmi kapitala, kar zemljiše veljá.

8. *Kdor si brez potrebe veliko zalogo pripravi, ki ni ne za njegovo rokodelo, ne za obertništvo, ne za živež potrebna, je zapravljivec.* Vsaka nepotrebna zaloga je mertva istinga, to je, istinga, ktera nobene obresti ne donaša. Marsiktera reč je vsaki dan manj vredna, na zadnje pa celò nič. Navadno se tudi z veliko zalogo ne gospodari ravno varčno. Tudi je ne moremo vselej lahko prodati, (še za boljši kup ne, kakor smo jo nakupili). Kdor pa kupuje, česar ne trebuje, bo kmalo prodajal, česar potrebuje.

To so naravni in očitni uzroki, kteri umnimu gospodarju kupljenje nepotrebne zaloge zabranijo; pa pri nekterih rečeh je še druzih, ravno tako važnih, in ki précej veliko škodo prinesejo. Mnogo rečí in imetja namreč so tako imenovane žreče istinge, to je, posestva, ktere po troških, za njih ohranbo potrebnih, svojo lastno vrednost požrejo. Tù spadajo krasne poslopja, konji, drago pohišje, srebernina, zlatína in veliko druzih tacih rečí. — Pameten gospodar kupi tedaj le neobhodno potrebno, ter pomisli, da za denar zamore vselej dobiti, kar hoče. Z imetjem marsiktere rečí imamo veliko nadlogo, preden ga u denar spravimo, posebno kadar smo persiljeni prodati ga.

9. *Kdor ne vaga, je brez blaga.* Tergovec, kteri bi celò nič ne vagal, ali ki bi hotel se proti vsaki nevarnosti vedno zavarovati, ne more obogateti, dostikrat clò oboža. Vsaki, ki hoče kaj pridobiti, mora kaj vagati, to je, prihodnje okoljšine prerajtati in dobro premisliti, koliko dobička ali škode bi utegnilo iz teh ali unih okoljšin izvirati; rêkli smo: dobro premisliti, ker „brez glave storjeno, gotovo skaženo“. Vagati se pa le toliko smé, kolikor natanjčen prerajt, temeljite ved-

nosti in pravi razum dovolijo. Nikolj ne vagaj, brez da bi bil mogoči zgubi mejo, in lotitvi na vsako vižo podlago postavil. Zmiraj mora dozdevnost dobička večji biti, kakor dozdevnost zgube; če taka ni, je vse vaganje — budalija. Budalija je torej, in velika neumnost, se na dobitek u kvartah ali u loterii zanašati: ker se dá prej za gotovo preračuniti, da je ravno tako in še bolj mogoče, da bom zgubil, kakor da bom dobil. Celò norost je pa, če se kdo na dobitvo iz kakšine velike loterije (postavim grajšine) zanaša: ker gré 1 proti 200.000 staviti, da bo upanje — prazno.

10. Bolj je, da se z rokodelam ali obernîštvam sam pečaš, kakor u družbi z druzimi. Poslovica pravi: „Kolikor glav, toliko misel". Vsak mlinar vodi vodo na svoj mlin. Vsak deležnik rokodela ali tergovine iše — in to je naravno — le sebe obogatiti, ima le svoj prid pred očmí; tudi ne upa nobenimu. Vse to ne storí dolgo dobro, temoč deležnike prej ali poznej u hude prepire zavleče. Pa naj bo, da so tovarši tvoji pošteni in zaupni, mora vunder dobiček, dostikrat majhen, med več delov se razdeliti. Posebno je treba se varovati vdeležtva, kader kak obertnik tovarša očitno iše, kar se tolikrat po časnikih bere. Večidel je tak že svoj denar zapravil, zdaj hoče ravno tako s premoženjem druziga storiti. Gotov je tedaj pregovor: „v španovii pès cerka".

(Dalje sledí.)

Življenje slavnih Slovanov.

II.

Miklavž Kopernik.

(Konec.)

Leta 1510 ga izvoli ujic, škof Vacelrod, kanonika stolne cerkve v Frauenburgu, prusovskim mestu. Po končanih opravilih svojega stana je tudi tukaj vsak dan marljivo zvezde premišljeval.

Potrebno orodje si je modri mož večjidel sam napravljal. Hišo, v kteri je v Frauenburgu stanoval in iz nje zvezde opazoval, še zdaj pokazujejo.

Naj si je pa bil v svoje zvezdoznansko delo s tem bolj zamišljen, nikdar ni odrekel blagoserčni mož, prošen, revnemu bolniku zdravniške pomoči. Zdravila je sam narejal in revežem zastonj dajal. Da je bil tudi umen zdravnik, spričuje to, da so ga o posebno nevarnih boleznih celò v kraljevi grad klicali.

Prijatli, kterim je bil svoje misli zastran uredbe naše zemlje, solnca, lune in drugih zvezd razodel in jim povedal, da ima svoje modrovanje že več let spisano, so ga silili, da naj bukve na svetlo da. Ali dolgo dolgo se ni dal preprositi. — Čez 30 let potem, ko so bile bukve spisane, prijatlom odjenja, ter pošlje bukve v Norimberk (Nürnberg) na Parsko v natis (leta 1542).

Preden so bile imenitne bukve natisnjene, pa zbolí 70letni starček tako, da mesca maja 1543 sklene slavno svoje življenje.

Vendar je bil doživel veselje, nekoliko hipov pred smertjo pervi iztisek svojih bukev viditi in prejeti. Z vso svojo slabo močjo se spnè slabotni starček po koncu, vzame bukve v roke, jih oveseljen pogleda, — klenkne nazaj — in zaspí, da se več ne prebudí. Njegovo truplo počiva v Frauenburški stolni cerkvi.

Imenovanih spisanih bukev z novim naukom pa ni hotel tako dolgo natisniti in na svet dati, bojé se, da ne bi kaj pomanjkljivega med ljudí dal in pa zato, ker je vedil, da bo imel novi nauk veliko nasprotnikov. Še za njegovega življenja so se namreč serdili nekteri, ki so bili Kopernikov novi nauk po njegovih prijatlih zvedili, ter so ga krivoverca očitali, opiraje se na besede svetega pisma, ki pravi, da je Jozve, naslednik Mojzesov, solncu zapovedal stati, dokler sovražnikov ne premaga.

Modrovali so po tem: ker je Jozve solncu stati zapovedal, gré misliti, da se solnce premika; Kopernik pa narobe učí, toraj je krivoverec!!

Ko bi bil Kopernik še kaj časa po natisu imenovanih svojih bukev živel, bi se mu bila utegnila tako huda goditi, kot se je godila pozneje slavnemu zvezdoznancu Galileju, ki je Kopernikov nauk zagovarjal.

In glejte! dan današnji ga ni več omikanega človeka na svetu, ki bi Koperniku ne verjel, ker zdaj vsak dobro vé, da so pisavci svetega pisma tako pisali, kakor so ondaj ljudjé govorili. Tudi mi govorimo in pišemo, kakor smo se navadili: solnce izhaja, solnce zahaja, če prav vémo, da solnce vedno na svojem mestu stojí *), in da ondaj le okrogla zemlja tisto stran, na kteri prebivamo, sukaje se po svoji poti dalje, proti solncu ali pa od solnca obrača.

Ker je pa to imenitno zastavico človeškemu razumu po premodrem stvarniku dano, mož slovanskega roda vganil, smé in mora zavolj njega zares slovanski narod ponôsen biti.

Pri vsem tem dobí glasoviti mož še le 36. leto po smerti spominek na grob, ki mu ga je dal škof Biednih krajev Kromer postaviti. Torunjski zdravnik Pyrnez (Pyrnesius) mu da na to enega tudi v Torunjski cerkvi sv. Janeza napraviti. Večja hvala gré vendar njegovi blagi volji, kot izdelku.

Zdaj pa, ko slavnim možem po hvalnem namenu povsod spominke postavljajo, niso hotéli tudi Poljaki, Koperniku izmed Slovanov pervi rojaki, za drugimi narodi zaostati; hotéli so in so tudi djansko pokazali, kako Slovani svoje slavne sinove častijo.

Dali so mu napraviti in v Torunj-u, rojstnem mestu, v vedni spomin postaviti dragocen pametnik.

Ko so to znamenje slavljenja letos mesca januarja (prosenca) iz Krakovega v Torunj peljali, so ga Poljaki povsod z veliko veliko častjo sprejemali in cvetice na-nj trosili; po nekterih krajih pa kmetje celò voz na sebi popeljavali. Tako častí celò priprosti narod slavne sinove svoje kervi. Kteremu Slovánu, ki te verstice bere, se ne širijo persa! Slava, komur slava!

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Za društvo sv. Mahora, ki že 395 udov šteje, je že natisnjena kratkočasna in poučivna povest: „Blagomir puščavnik" po nemški knjigi „Beatushöhle." Napevi k 50 šolskim pesmam, ktere so že tudi natisnjene, se ravno litografirajo. Sedaj pride: „Povestnica goriške nadškofije" v natis.

* Dr. Kapper, ki je o krasoti serbskih narodnih pesem mnogo in prav izverstno pisal in tudi vse narodne pesmi, ki slavnega cara Lazara tičejo, krasno ponemčil, je prejel od ruskega cara, dragocen brilantin perstan.

* Slavoznane „Slavische Jahrbücher" ktere je g. Jordan pred nekimi leti v Lipnici izdajal, obljubi knjigokupec Budišinski spet začeti izdajati.

* V Lvovu ima začeti nov časopis izhajati pod naslovam: „Wianki."

---

*) Solnce se suče pač okrog svoje podvozi, vendar se iz mesta ne gane, kot kolovratovo kolo. Zemlja se pa okrog svoje podvozi in dalje suče — dalje pomika — kot kolo peljanega voza. Pis.

* Serbske belgraške novíne, ki so bile na Austrianskem prepovedane, smejo spet v cesarske dežele.

* V Varšavi je izdal Věnarskỹ v poljskem jeziku delo pod naslovom: Powiesci historiczne" v dveh zveskih.

* Palacky je izvoljen za častnega uda gornjolužiškega znanstvenega društva.

* V Belgradu se je dozdaj za narodno igrališče nabralo krog 6000 cekinov, knez sam je podaril 1000 cekinov, in je še več obljubil, ako bode potreba. Igrališče se bo začelo še to leto zidati.

* Novo delo je prišlo v Belgradu na svitlo, za serbsko zgodovino posebno imenitno, izdano od Petra Radovanoviča pod naslovom: „Vojne Serba s Turcima od ustanka Karagjorgja do njegovog padenia."

* Društvo serbske slovesnosti je dalo v tisk svoj četerti zvezek, kteri bo dokaj imenitnega, posebno od Černega Jurja zapopadlo.

* Dr. Antona Starčeviča je „rečoslovje" že dodelano in bo skoraj v tisk prišlo.

* Ravno je 2. del arhiva za povestnico jugoslavensko natisnjen.

* Vodstvo matice ilirske je razglasilo pregled računov od 1. marca do 31. decembra 1851. Premoženje matice znese, kakor se iz tega pregleda vidi, 15.668 gold. 57 kr. v zadolžnicah, in 3553 gold. 7 kr. v knjigah; tedaj skupej 19.222 gold. 4 kr.

Potovanje

po nekterih jugo-slavenskih krajih.

Spisal M. Verne.

10. pismo.

Dragi prijatel!

Št. Ruperška, ali če hočeš Mokronoška dolina je rodovitna in dobro obdelana in mende ena nar lepših na Dolenskim. Velika radost mi je bilo, toliko lepih njiv in senožet ondi viditi. Tudi griči in hribi, ki dolino obdajajo, so polni dobro obdelanih vinogradov, v kterih se, kakor so mi pravili, veliko dobriga vina prideluje. Dopadla mi je tudi lepa, mende že silno stara Št. Ruperška cerkev. Nekdaj je bila, kakor pravijo „a fresco" malana; pa Št. Ruperčani niso starinoslovci, in so jo, ne vém kdaj, pobelili. Ko sim cerkev ogledoval, sta se mi pridružila dva gospoda; starji je bil nekdanji tovarš v stanovanji v Ljubljani, ki ga več kot 30 let nisim vidil, sedaj tukajšnji učitelj Podreka, drugi mlaji gospod pa dr. Semen, učenik bogoslovja v Ljubljani. Kakor včeraj zunaj Višnjegore z gosp. dr. Leben-am, sim se soznanil tukaj z gosp. dr. Semen-am; po pravíci jo povém, de me je prav veselilo, de nista prevzetna, kakor so nekteri dohtarji sv. pisma.

Posebno veselje mi je bilo tudi, de sim v Št. Ruperški dolíni Veselo Goro najdel. Žalostnih Gor sim že veliko vidil, vesele pa nikjer ne ko tù. Blizo Št. Ruperta na severni strani je namreč na nekim griču prav zala cerkev z dvema zvonikama, in temu griču pravijo Vesela Gora. O malim Šmarnu je tù znamenit shod in somenj. V ti prijazni dolíni je imel naš nekdanji šolski tovarš grof Oton Barbo lepo grajščino. Tudi njega, verliga uda Ljubljanske kmetijske družbe in častí vredniga rodoljuba in domorodca je nemila smert že vzela. Lahka mu zemlja bila! Nadjamo se, de mladi gosp. grof Barbo je v vsim verli sin verliga očeta.

Od tod sim šel po krasni dolíni dalje v Mokronog, zali terg 9 milj od Ljubljane. Poleg terga je lep grad in prav prijeten griček z lepo cerkvijo, ki mu, tode po krivíci Žalostna Gora pravijo. Terg stojí nekako nisko in povodinj mu mende večkrat nagaja; senožeti in njive okrog terga so pa pri vsim tem prav lepe. Tudi tù se veliko vina prideluje.

Iz Mokronoga pelje cesta po dolgim klancu prek ogojzdeniga hriba, kjer se visoko na verhu podertine nekiga stariga grada kažejo. Ko se iz žleba na verh pride, se cesta delí; na levi ali izhodni strani pelje skozi Št. Kocian, kamor sim se bil iti namenil viditi domovje našiga Knobleherja, delječ po svetu slovečiga misionarja v notranji Afriki. To je vunder čudno, de, kakor Dunajski pisavci vsak hip Krajnsko deželo na Koroško prestavljajo — v dokaz, kako jo poznajo, čeravno o nji in njenim narodu pisarijo, de vse vprek letí, ravno tako ravnajo z našimi rojaki! Tako je po nekim laškim časniku naš Knobleher Tirolec!! Omenim te pomote le spotama, ter serčne želje izrečem: naj bi se našimu častitimu rojaku njegovo važno početje srečno poneslo, de bi toliko dobriga storil kakor naš Pirc v Ameriki! Ali bojím se, de konec ne bo začetku primerin — Afrika je vse drugače ko Amerika. S tem pa nočem, Bog vari, vse hvale vredne serčnosti g. Knobleherja očitovati.

Ker mi je dež neprenehama nagajal, sim raji na desno čez Št. Marjeto šel, de bi prej v Novo mesto prišel. Ko sim se od Št. Marjete Kerki bližal, sim vidil nekoliko Št. Jernejskiga polja, nar krasnejši ravníne na Dolenskim. Proti Novim mestu se mi je kazalo več gradov, med kterimi sim pa le Otočice sred Kerke po podobi poznal, ki mi jo je enkrat gospá baronka Codelli-tova v Terstu pokazala. Po dolgi, zastran dežja dolgočasni poti sim prišel popoldne v Novomesto.

Sedanje Novomesto je sozidal austrianski nadvojvoda Rudolf IV. okoli leta 1365, in zato so ga do leta 1783 po nemško „Rudolphswerth" imenovali. Pred omenjenim nadvojvodam mende ni bilo tù ne mesta ne vasí, desiravno nekteri terdijo, de je bilo tù že v času nekdanjih Rimljanov mesto z imenam „Nova ali Neostesium", pozneje glavno mesto Gotov, ki so nekaj časa tod gospodovali; pa tega ni še nihče dovolj spričal. — To majhno mestice so Turki večkrat in posebno v letu 1429, 1469, 1492 in 1547 silno stiskali. V letu 1430 je pa 4 tisuč hrabrih Krajncov in Koroščov pri tem mesticu turškiga vojskovodja Ali-Paša-ta in njegovih 10 tisuč divjih Turkov oteplo in popolnama premagalo. Od kar je pa nadvojvoda Karol okoli leta 1580 v Karlovcu terdnjavo napravil, niso Turki Noviga mesta več toliko nadlegovali. Reka Kerka, ki mesto tako obdaja, de je skoraj polotok, ga je tudi dobro branila. — To majhno mestice ne šteje čez 240 hiš, prebivavcov ima okoli 1600. — Gosp. korar Jelovšek me je prijazno po vsim mestu, v ljudsko poglavno učilnico, v gimnazij in v frančiškanski samostan spremil. Kar je nar lepšiga v mestu, je velki terg sred mesta. Farna cerkev, kjer en prošt in 5 korarjev z 2 vikarjama duhovno službo opravlja, je velika, pa nekako zavita ali zakrivljena, kar oko žali. Prošt in korarji dobivajo svoje dohodke iz doneskov nekdanje velike grajščíne, ki je bila v starodavnih časih silno mogočnih Celjskih grofov.

Iz Noviga mesta sim se še tisti dan ob šestih zvečer v Toplice, poldrugo uro od mesta, podal, ker sim se bal, de bi utegnil dež več dní zaporedama nagajati. V Toplicah, sim mislil, bom saj kaj družbe našel, in se bom kopal, dokler se ne zvedrí.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Rovinja v Istrii 11. maja. Morebiti bo bravcam „Novíc" tudi všeč vediti, kako nam primorskim

Istrianam gré. Pervi teden tega mesca, ki se sploh spomladanski mesec imenuje, je bil pri nas nar huji cele zime; merzlo je bilo in borja je bučala, da si človek ni upal iz hiše. Suša je pri nas silna, ker skoraj tri mesce ni nič dežja bilo; zemlja je suha kot poper; kar je bilo čez zimo na polji, je večidel vsahnilo. En škaf vjete stare deževnice (druge vode nimamo) veljá tukaj 4 krajc., ena libra (funt) laškiga olja 20 kr., rajža 8 kr., kave 20 kr., cukra 12 kr., govejiga mesa 11 kr., svinskiga mesa 20 kr., fižola 5 kr., krompirja 5 kr., kruha 5 kr., masla 34 kr., bokal vina 14, 18 do 20 kr. Goveje meso je pri nas pusto, ker se živina nima s čem pitati in tudi vode nima dovelj. Jémo ga brez prikuhe ali zelenjadi, ker je ni nikjer dobiti. Celi post, čeravno imam morje pred nosam, ni bilo skoraj nič rib dobiti, in kar se jih je dobilo, niso bile ribe ampak komaj ribice, in še teh je bila libra po 20 kr. Čudili se boste, da so nektere rečí pri nas tako drage, ker bi imele veliko bolji kup biti, kot pri vas; vunder je vse resnično tako, kakor sim pisal.

Iz Ljubljane. Ker so milostljivi g. knezoškof preseljenje bogoslovških šol v duhovšnico dovolili, pride realna šola na njih dosadanje mesto. Gospodu škofu gré tedaj očitna zahvala, da so mestni srenji tako prijazno roko podali in ji pripomogli, da zamore po neskončnim iskanji z nar manjšimi stroški pripravno učilišče napraviti. Milostljivi knez dobro previdijo, da realna šola ima koristna biti za celo deželo in da je tedaj pravično, ako se mestni srenji, ki ima o tem edina za celo deželo skerbeti, kolikor je moč ta naprava polajša. Zdaj smemo pričakovati, da se bo prihodnje leto 3. leto spodnje realne šole začelo. — Za gotovo zvémo iz Dunaja, da je tista govoríca bôsa, ktere smo unidan v Novícah omenili, da se ima celo austriansko cesarstvo le v 9 kronovín razdeliti; kako in kaj pa bo prihodnjič, pa je še skrivnost le posvetovavnimu zboru znana. — Predsednik kmetijske družbe g. Terpinc je prejel še nektere kmetijske orodja iz Angleškiga in Amerikanskiga, o kterih bomo drugo pot govorili; prejel je tudi iz Šampanje (Champagne) iz Francoskiga 1 cent posebno lepiga zgodnjiga krompirja, ki še nikdar ni gnjil, in se „farinosa“ (mokar) imenuje. Vožnína je podražila ta ptuji sad scer tako, da cent pride čez 20 fl., — vunder se smémo nadjati, da ga nam bo verli gosp. predsednik svojiga pridelka drugo leto za poskušnjo rad podaril, ako se mu letošnji pridelk dobro obnese. — V četertik ponoči je hud oginj pokončal skoraj cele Zunanje Goríce poleg Ljublj. močirja; le cerkev je nek ostala; govorilo se je, da je nekdo iz maševanja vas zažgal; zavarovanih hiš je k sreči neki veliko.

Novičar iz mnogih krajev.

Dunajski vradni časnik naznani, da na ukaz cesarjev od 30. augusta l. l., po kterim zavolj pomanjkanja deržavniga premoženja naj vsako ministerstvo v svojim oddelku, kolikor je moč stroške pomanjša, bo za leto 1852 ministerstvo notranjih oprav pomanjšalo svoje stroške za 2 miliona in 699,030 fl., minist. pravosodja za 1 mil. 896.772 fl., minist. bogočastja in podúka za 1 mil. 100.954 fl., minist. kupčije in deržavnih zidarij za 6 mil. 641.534 fl. minist. kmetijstva in rudarstva za 1 mil. 930.000 fl., — vse skupej za 14 mil. in 268.290 fl.; v vojaških rečéh se imajo prihodnje leto stroški za 2 mil. in 600.000 fl. pomanjšati. — Za slovesni sprejem presv. cesarja na Ogerskim se velike priprave delajo; nek Dunajsk lepotičar (dekorateur) gré nalaš za to v Pešt. — Na vsih železnicah se ima prihodnjič za svečavo olje iz premoga (Steinkohlenöl) rabiti. — Na vsih 4 cesarskih železnicah se je pretekli mesec 22376 oseb in 2 miliona in 20.240 centov blaga prepeljalo; skupilo se je iz te vožnje 965.010 fl. — Spomina vredno je, da županija v Velkim Meseriču je letos spet 5000 dreves po pašnikih zasadila, lani jih je 18.000. — 13. dan t. m. je gostil Napoleon 250 vojakov Pariške armade in tistih, ki so bili iz dežele v Pariz k slovesnosti 10. maja poslani; drugi dan po tem jih je poslovil. — Velik hrup je sedaj v Parizu napravilo tisto pismo, ki ga je nasprotnik Napoleona in unuk nekdanjiga Francoskiga kralja Korlna X. grof Chambord razglasil, v kterim svojo stranko opominja: naj zvesta ostane pravílam kraljeve vlade. — Imenitna generala Changarnier in Lamoricier nista hotla Napoleonu priseči, ravno tako tudi slavni naravo- in zvezdoslovec Arago ne, kteriga pa je zavolj prevelicih zaslug za vednosti in slavo Francosko Napoleon prisege odvezal. — Kralj Pruski je 19. dan t. m. ukazal, pa ima deržavni zbor svoje posvetovanje jenjati. — Vedno bolj napadajo Černogorci sosedne Hercegovince in Albance, kteri se ne morejo braniti, ker jim je Omer-Paša orožje pobrati ukazal; maševati se zavolj tega nad Černogorci Omer-Pašata zlo mika v Černogoro z armado vdariti, vunder bo menda Turška vlada dobro prevdarila, preden Omer-Pašatu to dovoli, ker Černogora stojí pod varstvam Ruskiga cara, kteriga bi utegnil tak napad razkačiti in Turčíi neprijetno pesmico zapeti.

Basen.

Spomlad so ptiči priletéli,
Veselo k sercu nam zapéli,
De res narava se mladí.
En krokar se nad njimi vsede,
Zakroka gerde jim besede,
Ter jih s silo prepodí.

Se ptiči niso nič splašili,
Krivico orlu so tožili,
Kar jim je krokar dersno djal.
Zasliši orel proste tiče,
Tud krokarja v sodníco kliče.
Takó je sodbo zbranim bral:

»Nedolžni ptiči le zapojte,
Resníce glasit' se ne bojte,
Doklej bo svet, kjer zdaj je, stal.
Če hočeš, krokar, se bahati,
Ne smeš resníce prekrokati,
Scer bom ti krempelj v rebra dal«.

»Zakaj jim milo petje blodeš,
Na dreto, ne na struno, godeš,
Ušesa zdrave tak glušiš? —
Velím ti zdaj med njim' molčati,
Pojdi v pušavo sam krokati,
Ker več mesa si tam dobiš«. J. V.

Razjasnjenje.

Popisovaje v (35. l. Novíc) življenje našega rojaka Vega-ta sim pisal, da je po njem zvezda (Wega) imé dobila. Vsled prijazne opombe sim se prepričal, da je to res pomota. Da ne bi pa kdo mislil; da sim zgornje besede morebiti zato napisal, da bi slavo slovanskega naroda še bolj poveličeval, moram očitno povedati, da sim jih napisal opiraje se na več ustnih sporočil in na pismene besede — (ce ne le v pesmiškim smislu veljavne? Vred.) — našega Koseskega (izpisane iz klasične pesmi »Slovenije«), s kterimi sim življenjopis našega Vega-ta sklenil.

Popisovavec življenja slav. Slovanov.

Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*